

Från hembygdsarbetet

Almunge Hembygds-gille

Almunge Hembygds-gille har sin verksamhet vid Torslund, c:a 1 km från Almunge kyrka.

Smedtorpsstugan har under året fått taket åtgärdat med nya enkupiga betongtakpannor och vindskidplåtar. Serveringsboden har fått permanent vatten och el. Två nya flaggstänger vid entrén till Torslund har satts upp.

Valborgsmässofirandet lockade stor publik. Ett gigantiskt fyrverkeri i Lions regi, lyste upp himlen. Torslundsdagen, den andra söndagen i juni, fick för första gången ställas in på grund av det myckna regnandet. I stället ordnades en Torslundsdag i miniformat i augusti. Den inleddes med friluftsgudstjänst, sång vid kyrkkaffet, konstutställning, lotterier, visning av traktorerna och loppmarknad. För andra året arrangerade Gillet en kyrkogårdsvandring i samverkan med församlingen. Kyrkoherden berättade om Albertus Pictor och hans målningar i kyrkan och vår ordförande berättade om bakgrunden till kyrkans placering och

kyrkogårdens utveckling genom åren. I september hölls den första av två Torslundskvällar, en nyhet för året. Den handlade om hur de turkiska kräftorna kom till Sverige. Den andra "kvällen" sjöngs och berättades det om Fars dag. Båda kvällarna blev uppskattade och vi bjöds på kaffe och kaka. I november höll vävdamerna sin traditionella julmarknad och sålde sina alster. Det blev inkomstbringande för Gillet. Grötfesten i december, en sammankomst med ett 30-tal deltagare, var stämningfull, god gröt vid vackert dukade bord, rim på klapparna och tomten läste Tomten av Victor Rydberg i ficklampans sken.

Biblioteksverksamheten i Länna fortsätter. Studiecirklar i vävning och Värt att se i Almunge har genomförts i samarbete med Vuxenskolan.

Den 53:e årgången av Almunge Allehanda trycktes i 500 ex. Den distribueras till Gillets 366 medlemmar, samt säljs i lokala butiker. Nu finns alla gamla Almunge Allehanda publicerade på hemsidan.

Anita Hedin, sekreterare

Allt klart för midsommarfirandet på hembygdsgården i Altuna.

Altuna Hembygdsförening

Aktiviteterna under det gångna året har följt planeringen. En ny programpunkt, "Vandring i vinterkväll", inledde året den 7 februari. Då tågade en tapper fackelbärande skara längs den gamla kyrkstigen från Hembygdsgården upp till Sockenstugan. Väl framme i värmen avnjöts en trevlig stund med fika och allmänt prat.

Tidig morgon den 16 maj träffades ca 30 stycken morgonpigga flanörer för att som alla tidigare år ha gökotta vid Buskastenen.

Den 24 maj hölls öppet hus i Skolmuseet och Hembygdsgården. Solens vackra strålar tillsammans med "Scendraget" bidrog till en mycket trevlig eftermiddag. Kakbufféns välsmakande kakor inbringade en bra slant till kassan.

Nationaldagen firades traditionsenligt med samling vid Hembygdsgården för gemensam marsch, ledd av Hemvärnets fanvakt, upp till kyrkan för musik och andakt. Tillbaka vid Hembygdsgården bjöds det på kaffe med dopp och Trögds Spelmanslag stod för underhållningen. Föreningen tilldelades en egen fana från Rikskommittén Sveriges Nationaldag.

Årets midsommarfest arrangerades av Ådalen och Fastbo byalag den 19 juni. Många kom och dansade runt den vackert majade stängen trots hot om regn.

Den 16 augusti stod det "Trivselkväll" på programmet. Irene Flygare Andersson kåserade om kvinnornas roll i det gamla bondsamhället. Menyn bestod av pölsa med tillbehör. Kvällen avrundades med kaffe och kaka.

Årets sista aktivitet i Hembygdsföreningens regi var den 27 september, då det vandrades längs den gamla Sala vägen mellan Säva och Tängbo.

Under året har en upprustning av taket på matboden genomförts. En inventarie- och föremålsförteckning över innehållet i Hembygdsgården har upprättats av Susanne Sagström. Hon noterade fler än 500 föremål!

I övrigt har valda medlemmar deltagit vid Upplands fornminnes- och hembygdsförbunds årsmöte, Ordförandekonferensen och Vintertinget.

Marie Nylund, sekreterare

Nationaldagen firas vid tegelkyrkans grund i Balingsta.

Balingsta hembygdsförening

Föreningen hade under året 177 medlemmar en ökning från föregående år med 21 medlemmar.

Årsmötet hölls i närvaro av ett 60 tal medlemmar. Före årsmötet berättade antikvarie Agnetha Pettersson, Upplandsmuseet, om "Dagsverkstorp och soldat-torp i Balingsta socken".

I april inbjöds till "Vårusta din cykel på Ransta trädgård". Johan Lindgren och Christoffer Geijer visade hur man rustar sin cykel med bl.a. smörjning och justering samt lagning av punktering.

Valborgsmässoafton firades traditionsenligt på Wik och ett drygt hundratal personer hade samlats vid Nordhem för att i fackeltåg vandra mot Wik där brasan tändes. Våren hälsades välkommen av kyrkoherde Lars-Ove Sjöstedt. Ett

magnifikt fyrverkeri avslutade valborgsmässofirandet.

Naturprogram med fågelexkursion ordnades i Wiksparken. Exkursionen leddes av den fågelkunnige Ulf Karlsson. I friska vårmorgonen i härlig natur såg vi ett stort antal fåglar under en lärorik och uppskattad guidning. Ett tjugotal personer deltog i utflykten.

I maj inbjöds till allsång i korsvirkeshuset. Aldo Donatello och Christoffer Geijer sjöng och spelade. Nationaldagen firades traditionsenligt vid tegelkyrkans grund i Balingsta. Flera deltagare hade nationaldräkt vilket var uppskattat. Programmet innehöll tal, folkmusik, tipspromenad, allsång, kåseri m.m. Dagen till ära invigdes en flaggstång vid den gamla kyrkogrunden.

I augusti inbjöds till studiebesök hos Torstuna hembygdsförening. Föreningen informerade om en genomförd torpinventering.

Traditionsenligt hölls skördefest på Wik, ett samarrangemang mellan Wiks Folkhögskola och Slott, Upplandsstiftelsen och Balingsta hembygdsförening. Vid festen såldes närproducerade varor, odlat och hantverk. På programmet fanns också ett flertal aktiviteter för barn och vuxna.

Den traditionsenliga sill- och potatisfesten genomfördes i oktober. "AKO" Anna-Karin Nytell Oldeberg underhöll till gitarr och ledde allsång.

Knutsfesten avhölls i början av januari. Fyrtiofem barn och femtio vuxna kom till

denna begivenhet med dans och musik, tomtegröt och fiskdamm.

Alf Hanslöf, ordförande

Björklinge hembygdsförening

Programmet för årsmötet den 29 mars 2009 innehöll förutom förhandlingar även musik av Gås Andersbygdens spelmannslag och utdelning av priser till elever i Björklinge kyrkskola som deltagit i föreningens teckningstävling. Årets ämne att teckna handlade om björnhistorier från bygden. Två medlemmar avtackades efter långa gärningar i föreningen. Efter kaffe och hembakt bröd talade fil.dr. Sigurd Rahmqvist om "Byar och gårdar i medeltidens Björklinge".

Valborgsmässoafton gav varm vårsol och samlade c:a 200 personer. Ing-Marie Svedlund vårtalade och kyrkokören sjöng under Magnus Kilvéns ledning.

Kyrkstigsvandring mellan Kättsbo och Lagmansbo genomfördes den 19 maj med ett ökande deltagarantal. Starttid senare på förmiddagen fick ett positivt mottagande. Nytt för året var också att en kort andakt hölls vid Dansarhällarna under ledning av Carl-Göran Bergman och Lena Köster.

Nationaldagen firades som vanligt tillsammans med kyrkan och Lions. Efter flagghissning, diktläsning och sång tågade deltagarna till kyrkan där skriben-

Kyrkstigsvandring mellan Kättsbo och Lagmansbo den 19 maj.

ten m.m. Maria Masoomi höll högtidstalet. Körsång och spelmannslag inramade programmet.

Vid Björklingedagen den 14 juni flyttades friluftsgudstjänsten in i kyrkan på grund av det dåliga vädret. Gås Andersbygdens spelmannslag och kyrkokören deltog. Efter kyrkkaffet demonstrerades olika hantverk i museet. Många gick också tipsrundor där man gissade på olika föremål från samlingarna.

Vid Höstträffen den 25 oktober talade fil.lic. och tidigare landsarkivarie Lars Otto Berg om Slaget vid Gestilren 1210 – Sveriges vagga, var stod den? Spelmannslaget inramade med musik.

På gården framför museet hölls julmarknad den 22 november tillsammans med andra föreningar, skolklasser och grupper från orten. Trots tidigare datum än vanligt kom många besökare och

bidrog till en god försäljning och museet var livligt besökt.

Föreningens årsskrift Björklinge Förr och Nu handlade detta år bland annat om Hågkomster. Olika personer berättade om minnen från 20-, 30-, 40- och 50-talet.

Ingrid Pettersson

Bälinge hembygdsförening

Föreningens årsmöte ägde rum den 9 mars i Bälinge bygdegård. Det var som vanligt god anslutning, cirka 80 personer bevistade mötet. Efter årsmötet berättade och spelade Stig Larsson och Bror Östlund på temat *Spelmän och dansbanor i Bälingebygden*.

Den 3 juni var det dags för den traditionella vårutflykten. Den första anhalten var Myggstenen. Vid besöket framkom att föreningens medlemmar inte bara är spänstiga utan också våghalsiga. De lät sig inte nöjas med att lyssna på Maud Henrikssons berättelse och att titta på stenen. De ville besegra den. Snart hade flertalet deltagare klättrat upp på stenen och befann sig ovanpå den. Efter att alla lyckligt hade kommit ner fortsatte färden till platsen för Lövsta fäbod. Där gav Hans Lindström inblick i fäbodväsendet i Uppland och berättade om den fäbodvall vi befann oss på. Därefter länsades de medhavda kaffekorgarna. På hemvägen gjorde vi ett kort uppehåll för att titta på

Vid vårutflykten den 3 juni besteg flera deltagare den stora Myggstenen.

resterna efter en tjärdal och snabbesök på klapperstensfältet Knaperåsen.

Mot norra Bälinge gick även nästa utfärd, denna gång med buss. Målet var Bälinge mossar och rubriken för excursionen var *Om ett uppodlingsprojekts historia och om spåren efter Bälinges första bosättare*. Exkursionsledaren Ann Segerberg från länsstyrelsen berättade både om resultatet från sina utgrävningar av stenåldersbosättningar i området och om omvandlingen av mossarna till jordbruksmark.

Sista söndagen i september höll föreningen öppet hus. Allmänheten inbjöds att besöka lantbruksmuseet, skolmuseet, Bakomstugan samt stora och lilla boden. Det gavs tillfälle att titta på föremål och

ställa frågor till kunniga personer. Dessutom serverades det kaffe.

Under våren genomfördes en informationskampanj för att göra föreningens verksamhet känd och att få fler att ansluta sig till föreningen. Genom styrelsens försorg delades informationsbrev ut till hushållen i verksamhetsområdet. Ett påtagligt resultat av kampanjen blev att föreningen fick 89 nya medlemmar.

Tom Teljer, ordförande

Enåkers Hembygdsförening

Som en följd av att Heby kommun bytt länsstillhörighet från Västmanlands län till Uppsala län beslutades vid årsmötet den 6 mars 2009 att föreningen skall tillhöra Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund i stället för Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening.

Verksamheten under 2009 innehöll traditionsenligt nationaldagsfirande med kakkalas på hembygdsgården. Detta år inföll Trefaldighetsafton den 6 juni, så på kvällen dracks källa i Olsbo. Midsommarfirande och Enåkersdagen hör också till traditionerna på hembygdsgården. På Enåkersdagen, som hölls den 25 juli, kunde man bland annat beskåda en utställning med bilder från 50-talets Enåkersrevyer.

Nytt för året var kaffeservering under

sommarsöndagarna och försäljning av hantverksalster, samt runstensmuseet i Linbastun.

I samband med Fest i Heby arrangerade föreningen en välbesökt byvandring i Kroksbo by.

Verksamhetsåret avslutades den 22 november med en julmarknad på Hembygdsgården.

Gösta Persson, sekreterare

Föreningen Lilla Hagalunds Vänner

Vid verksamhetsårets utgång hade föreningen 80 betalande medlemmar och under 2009 har tio protokollförda sammanträden hållits.

Föreningen har under året deltagit i en rad olika samarrangemang, bland annat valborgsmässofirandet med lottförsäljning, "På kvällskvisten" med sånggruppen Envisorna samt med Bålsta Dragspelsklubb.

Föreningen deltog i Nationaldagsfirandet med lotteri och ekumenisk gudstjänst i trädgården. Likaså deltog Föreningen Lilla Hagalunds Vänner i Håbo-dagen samt vid Höstmarknaden med lotteri. Andra arrangemang under året var Konstrundan i stugan samt Julstämning i Stugan.

Sekreteraren

Gamla Uppsala Hembygdsförening

Gamla Uppsala Hembygdsförening genomför årligen fyra större arrangemang som är öppna för allmänheten. Störst är *valborgsmüssofirandet* vid kungshögarna. Förra året svarade Österledkyrkans scouter för fackeltåg, Gamla Uppsala församling och Österledkyrkans körer underhåll och riksdagsledamoten, numera EU-parlamentarikern, Cecilia Wikström höll vårtalet. Firandet avslutades med ett pampigt fyrverkeri. *Nationaldagen* firades på Disagården i samverkan med Upplandsmuseet. Riksdagsmannen Per Bill höll tal. Det bjöds på bl.a. dansuppvisning och musikunderhållning. *Hembygdsgdagen* i augusti på Disagården hade temat Lin till vardag och fest. Linets olika användningsområden visades. *Julmarknad* anordnades som vanligt i Gamla Uppsala den andra advent, i samarbete med Gamla Uppsala sportklubb (GUSK).

Föreningen medverkade vid slätterdagen på Disagården i juli. Årets höstutflykt gick till Ängelsberg. Vid föreningens sedvanliga höstmöte underhöll Katarina Hellgren med visor från olika kulturer.

Dokumentationsgruppen framställde skriften Gamla Uppsala förr och nu 2009. Den gjordes i ett större format än tidigare, med fyrfärgstryck och många bilder. Föreningsmedlemmar var, som tidigare år, engagerade som stugvakter och vid kaffeserveringen på Disagården liksom värdar på Sockenmuseet vid Gamla Uppsala kyrka.

På föreningens hemsida www.hembygd.se/Uppland/Uppsala kan du läsa mer om vår verksamhet.

Sekreteraren

Hagby hembygdsförening

Hembygdsföreningen i Hagby församling, strax väster om Uppsala, bildades 1986. Ursprunget var en studiecirkel i Hagby initierad av Holger Lindblom och som resulterade i skriften "Hagby socken" utgiven samma år. Föreningens förste ordförande blev Stig Nilsson från Tjockmyran.

Hagby hembygdsförening har allt sedan dess haft en livlig verksamhet som engagerat många i socknen. Redan efter första året hade föreningen 116 medlemmar. Idag har den närmare 200, drygt hälften av de boende i församlingen.

De första verksamhetsåren präglades av en vilja att lära känna sin socken. Kulturvandringar genomfördes på gårdar och i byar, liksom till torpmiljöer och fornlämningar. En inventering av socknens flora och fauna genomfördes av Kjell Hübinette. Han kom också under 14 år anordna gökottor på olika håll i det uppländska landskapet.

Andra årligt förekommande evenemang som lockat många besökare är Sista april som firats sedan 1987 med brasa, körsång, fyrverkerier och vårtal, och mid-

sommarfesten i Hagby by som genomfördes första gången 1991. Sockenborna far då i lövade skrindor ned till planen utanför kyrkan, där 100-tals människor kommit för att dansa runt stängen, kasta pil, delta i dragkamp, äta och dricka gott. Sedan 1993 anordnas också Hagbydagen med bland annat Birgit Nilsson som drivande kraft. Efter högmässan samlas människor för att umgås, köpa lokala produkter, se utställningar och åhöra föredrag. I år visades gamla traktorer och veteranfordon i ett samarbete med "Hagunda Veteranklubb" samt en utställning med föremål från 1960-talet.

Hagbydagen äger rum vid hembygds-museet intill kyrkan. Redan vid starten fick föreningen ta emot gåvor av äldre redskap och möbler och 1988 väcktes idén att skapa ett museum. Detta inrymdes i klockargårdens loge, som arrenderas från kyrkan, men som i sin helhet har renoverats och byggts om av föreningens medlemmar. I augusti 1992 invigdes museet av landshövding Hans Alsén. Museet innehåller 100-tals föremål från socknen, bland annat en skomakerverkstad och en handelsbod.

Året efter invigningen gav föreningen ut ytterligare en skrift om socknen, denna gång om de olika gårdarna samt med berättelser om livet förr.

Föreningen har de sista åren återigen börjat genomföra kulturvandringar och ordnar även föredrag med antikvarier och forskare som har specialkunskap om

uppländsk historia, som t.ex. Dan Fagerlund, Sigurd Rahmqvist, Irene Flygare och Marja Erikson från Upplandsmuseet. Sedan 2007 pågår också arbete med en tredje bok om Hagby, denna gång med tema 1900-tal och baserad på intervjuer med äldre och yngre församlingsbor.

Göran Ulväng, sekreterare

Huddunge hembygdsförening

Vi fungerar som en sammanhållande länk i bygden. En stor del av vår verksamhet är social. Vi anordnar sista-april-firande, firar nationaldagen den 6 juni, har ett storslaget midsommarfirande med stångklädning kvällen innan. Så även 2009.

Under sommaren anordnade vi medlemskvällar/pub där ung och gammal träffades och åt en bit mat, kanske bara kaffe med dopp, köpte varm-korv.

2009 fyllde Huddunge hembygdsförening 80 år. Det firade vi lite extra vid Huddungedagen i augusti, en liten hemvändardag med lokala talanger som uppträdde från scenvagnen vid hembygdsgården.

Kommunmästerskap i Kubb (Heby kommun) anordnades första söndagen i augusti – c:a 15 lag deltog, många hamburgare gick åt.

Vi åt gemytliga surströmming i september – alla som gillar den fantastiska anrättningen.

Föreningen stod också som värd för Musik-i-Upplands Konsertkarusell med bland annat far och son Bert-Åke Varg. Vi har två konserter per år.

Och så ordnade vi gröt-och-skinkafest på Luciakvällen, sedan vi njutit av luciatåget i kyrkan.

Vi har flera fantastiska samlingslokaler i vår by: Hembygdsgården, vars kök blivit fint renoverat av medlemmar, "gamla församlingsalen" – det gamla församlingshemmet, som värms upp med en järnkamin och är inredd med loppisfynd och skänkta saker. Den brukas av hembygdsföreningen.

Under 2009 fick vi klartecken att få ha kvar vår skola som friskola – kanske ingen bedrift av hembygdsföreningen, men oändligt viktigt för framtiden i hembygden! Det har nog varit den största insatsen för hembygden. Samma människor – olika stolar. Byns gemensamma projekt!

Sekreteraren

Härnevi Hembygdsförening

Verksamhetsåret 2009 inleddes med de sedvanliga "Håll Sverige Rent" samt Tre-faldighetsafton i kyrkan med spelmanns- musik av Trögds Spelmannslag.

Bymarknaden hölls för sjunde gången den 14 juni. Trots kyla och 37 mm regn kom besökare i långa rader, iklädda regnställ med glatt humör. Utställarna, ett 40-

Parstugan som planeras bli Härnevi hembygdsförenings hembygdsgård.

tal med genuint hantverk, liksom veterantektorfolket och Enköpings hundklubb gjorde allt för att förgylla tillvaron. Byborna ställde som vanligt upp med loppis, kaffeservering, korvförsäljning samt visning av husdjur av skilda slag.

Tre söndagar i augusti genomfördes en bouletturnering med ca 85 deltagare i 17 lag.

Den 23 augusti anordnades en resa till Bergslagen. Många trevliga stopp gjordes efter vägen där Oljeön i Ängelsberg var speciellt intressant. Besök gjordes även på Ebba Brahes paviljong i Bockhammar samt Fagerstas Hembygds- museum.

Höstens trivselkväll hölls den 18 oktober, där 36 personer fick höra Christer Lehti i en dragspelskavalkad i ord och ton. Vid kaffet utdelades diplom till 2009 års "Härnevibo" till Magnus Frykholm, en drivande kille i vår by.

I december fick föreningen besök av antikvarier från Upplandsmuseet angående en tänkt flyttning av en parstuga.

Tanken är att försöka skapa en hembygdsgård.

Sekreteraren

Hökhuvuds Hembygdsförening

Efter årsmötet i början av året, berättade Yngve Vällstrand om de omtalade Sommarspelen i Gimo och visade bilder därifrån.

Årets påskresa den 13 april gick till Söderfors och Tobo. Efter en fantastisk guidning i Söderfors av Gunnar Thollander intog vi lunch på Herrgården. På hemvägen besökte vi Tobo glasblåseri och Erik Sahlström institutet.

Som vanligt är en månad på försommaren nästan plågsamt intensiv, men rolig! Hembygdsdag för årskurs 3 i Gimo och midsommarens klockstapelifest i samarbete med Hökhuvuds församling har blivit tradition.

Under många år har föreningen tillsammans med Torer Höks vänner planerat och genomfört arrangemanget Torer Hök. I år var festen den 5-6 juni. På fredagskvällen tändes kolmilan och Mattias Jansson ledde "Allsången vid milan". Lördagen inleddes med traditionellt nationaldagsfirande i klockstapelbacken. Årets talare var Cecilia Wikström, som varit präst i just Hökhuvud. Resten av dagen präglades av temat Western. Nytt för i år var supén vid ån. Svenske kocken ser-

verade mat för ca 90 personer. Det var en lyckad kväll trots det synnerligen svala junivädret. Den mekaniska tjuren hjälpte till att hålla stämningen uppe.

Efter en välförtjänt sommarledighet arrangerade föreningen i slutet av augusti en bilutflykt till Örstaladan och Risinge under Harry Grehns ledning.

Vi har under många år berättat om upprustningen av Ånö båtsmanstorp. Lördagen den 29 augusti besöktes torpet av 16 personer från släkten Stor, barn och barnbarn till den siste båtsmannen i Ånö. Vi fikade, Nils-Erik Hultman berättade om upprustningen och visade fotografier. Det var mycket uppskattat att få se torpet i sitt nuvarande skick.

Kerstin Swanfeldt Söderberg, sekreterare

Knivsta Hembygdsgille

En stor mängd träd och buskar har under vintern tagits ned vid Kvarngården. Vi vill få det mer öppet runt husen samt göra bäcken mer synlig.

Årsmötet 2009 hölls den 28 april i Knivstabibliotekets Bokficka. I anslutning till årsmötet berättade pomolog Hilding Karlsson om den inventering som gjorts av de gamla frukträdgårdarna som finns i Knivsta.

Växtmarknad, midsommarfest, konstrunda har ordnats under året. Det har varit öppet hus vid bakningen i den ved-

eldade ugnen samt vid museet i Sockenmagasinet.

Föreningen har varit värd för Konserterkarusellen och haft en vandring med biologer för att studera trädens knoppar.

300-årsminnet av Aloens blomning på Noors slott avslutades med en föreläsning, Mexikansk blomsterexplosion i Uppland 1708, av landskapsarkitekt Kjell Lundqvist.

Året avslutades med att vi sammanställde ansökan till vårdprojektet Hus med historia. Det är taket på Sockenmagasinet som behöver en omläggning. Ännu ett problem har tillkommit eftersom Knivsta kommun har sagt upp latrinhämtningen.

Ulla Hübinette, ordförande

Knutby-Faringe-Bladåkers Hembygdsförbund

I samarbete med andra föreningar har Knutby-Faringe-Bladåkers Hembygdsförbund arrangerat en spelmansstämma med bland annat Gävleborgs Ungdoms Folkband. Vid nationaldagsfirande i Knutby kyrka medverkade Birgitta Dahl med tal. Ett annat samarrangemang var Allsångskväll.

Midsommarfirande på Gammelgården med musik, ringdans och lekar arrangerades i egen regi. Hembygdsfesten, som vanligt första söndagen i augusti, bjöd på

Några medlemmar födda 1929 (jämånåriga med föreningen) kom till 80-årsjubileet.

Väderkoarnen i Knutby reparerades under året.

bland annat musik, lotterier och hantverksutställning (skolslöjd). I år firade förbundet 80 år och Torbjörn Gustavsson höll jubileumstal med en tillbakablick över de gångna åren. Cirka 15 personer födda 1929 (jämnåriga med förbundet) var inbjudna och firade med oss. Vår köksträdgård visades, våra hus var öppna och våra föremål kunde beskådas.

Vi har under året i egen regi reparerat Gammelgårdens väderkvarn, vars vingar och axel förstördes under förra vinterns storm. Dessutom har vi tätat ladans halmtak. Bilder finns på vår hemsida: www.hembygd.se/uppland/knutby

Sekreteraren

Lagunda Hembygdsförening

Årsmöte hölls söndagen den 28 mars i Hjalsta Bygdegård. Ett femtiotal medlemmar hade hörsammat kallelsen. Traditionenligt avnjöts en gammaldags middag. Denna gång serverades paltbröd och fläsk. Vice ordförande Bo Södergren avtackades efter flera års förtjänstfullt arbete i styrelsen med diplom och blommor.

Kvekgården firade 75 år som friluftsmuseum med besök av bland andra "Lotta Lundevall och drängen Andersson", ett lustspel skrivet av Enköpingsprofilen Hasse Eson. Lotta spelades av Ragnhild Johansson och drängen av

Håkan Eriksson. Lotta Lundevall bodde ensam på Kvekgården till sin död 1926. Håkan Liby högtidstalade. Jubileumsdagen, den 19 juli, började med en friluftsgudstjänst och avslutades med kaffe och tårta. Bland övriga aktiviteter på gården kan nämnas skolans dagar då elever i årskurs fyra från Örsundsbroskolan får prova på hur det var att bo på en bondgård på 1800-talet. Dessa dagar är alltid mycket populära. Totalt hade gården 1069 besök av vilka de flesta varit inbokade guidningar och enskilda visningar.

Handelsmuseet Kappen – Sveriges första kooperativa handelsbolag, besöktes av 726 personer under säsongen. Lågstadieelever från Örsundsbroskolan tyckte det var spännande att få köpa strutkarameller i en så gammal Coop-affär och kom tillbaka med sina föräldrar för att handla lördagsgodis.

Skolmuseet och de Wilenska samlingarna. Museerna har under året haft 184 besök. Av de grupper som fick prova undervisning från förr i tiden var lärarpensionärer från Enköping. Wilenska samlingarna är ett bondehem från 1900-talets början och är inrymt i lärarbostaden vägg i vägg med skolmuseet vid Nysätra kyrka.

Resan "Sveriges Hurtigrutt" blev en succé. Fint väder, trevlig busschaufför, en uppskattad föreställning om "Nyköpings gästabud" och en fantastisk båttur från Nyköping till Stockholm gjorde att 40 medlemmar kände sig mer än nöjda vid hemkomsten.

Kulturvandringar gjordes till Övergrans jordbruk och Fridegårdsmuseet på våren och Sjöo slott på hösten. Kulturrese till Dramaten och "Den girige" gjordes på senhösten.

Nationaldagen firades traditionsenligt på Kvekgården. Bishop Hilldagen firades som vanligt kvällen före midsommaraftonen i samverkan med Bishop Hillsällskapet vid Biskopskulla församlingshem. Mickelsmässmarknaden hölls den 4 oktober. Föreningen deltog med öppethållande på Kappen samt en utställning på tingshuset i samarbete med J.P. Johansson sällskapet om J.P. Johansson.

Styrelsen har haft 11 protokollförda sammanträden. Föreningen har under året haft 450 medlemmar

Ann-Mari Hagman, ordförande

Rasbokils hembygdsförening

Vårens studiecirkel om Ingvasta, Klivinge och Körlinge avslutades med en byvandring där 45 deltagare fick höra Jan Erik Tannfors berätta om familjens anknytning till Ingvasta. Vi tittade på gravfältet vid Kullen och dammarna vid Körlinge. Vi tittade även på exempel på de lämningar av kolbottnar som fortfarande finns kvar i skogarna. Gunilla och Lennart Eriksson som har Långholmen som sin fritidsbostad visade oss runt i sitt hus och gårdsmuseum.

I samband med årsmötet berättade Ove "Sibirien" Andersson om egna upplevelser i andra nomadkulturer.

En utflykt till hemvärnsmuseet i Tärnsjö samt byggnadsvårdscentrum och flottningmuseum i Gysinge gjordes på försommaren.

Upprustning med målning av hembygdsgården har genomförts under året. Torpet fick samtidigt gårdesgård mot hembygdsgården.

För femte gången arrangerades nationaldagsfirande tillsammans med Bygdegårdsföreningen och Rasbokils församling. Silversmycke delades ut till 12 styckena nyfödda Rasbokilare.

Som vanligt firade vi midsommar tillsammans med Bygdegårdsföreningen. Midsommarstången kläddes på kvällen före och på midsommarafton var vi säkert 250 personer som samlades vid hembygdsgården. Som vanligt med servering, dans kring midsommarstången och andra aktiviteter.

På hembygdsgården demonstrerade Bengt Ahlström spånhyvling. Under kulturveckan bakades bröd i hembygdsgårdens bakugn.

I september tändes en kolmila vid Lura. En av dagarna var det visning och det gjordes kolbullar. Året avslutades med Lilljul i hembygdsgården.

Sekreteraren

Skogs-Tibble Fornminnes- och Hembygdsförening

På föreningens årsmöte den 15 mars berättade antikvarie Johan Dellbeck från Upplandsmuseet om "Kyrkorna i Norra Hagunda församling".

Under 2009 har vi traditionsenligt firat Nationaldagen och Midsommar.

Museet har varit öppet under fyra söndagar i juli månad mellan kl. 11.00 och 13.00. Vi har firat friluftsgudstjänst i museets trädgård. Vid de övriga dagarna har lokala producenter i bygden presenterat sina alster: Eko-mat från Åloppe, Focksta ost med Torbjörn Brunnberg och Uplands Honung med Göran Sundström i Holm-bro.

Den 22 juli kunde man lyssna till en romanskonsert "Nordiska toner" i Skogs-Tibble kyrka. Denna framfördes av tre medlemmar i föreningen; Ewonne och Sven Göransson – sång, och Nils Westman – piano och orgel. En kollekt till följande föreningens verksamhet liksom försäljningen av Nils Westmans senaste CD: Experimentell musik.

I september arrangerades vår första PUB-kväll i Bagarstugan. Ett välbesökt och uppskattat arrangemang som kommer att fortsätta!

Vår tidskrift Skogs-Tibble, Gårdar, människor, minnen har utkommit med nummer 2. I denna har bland annat Soldattorpens historia presenterats av Kristina Berglund.

Under året har den stora renoveringen av museets tak påbörjats.

Föreningens medlemsantal har ökat stort, vilket gläder oss ofantligt och vi har fått en egen logotype som skapats av Maj Nordlund.

Besök vår hemsida www.skogstibble.se

Ewonne Ekmyr-Göransson

Sockenstugans Vänner i Funbo

Vid vårt årsmöte den 8 mars bjöds de närvarande, cirka 40 medlemmar, på smörgåstårta. Elin Forsberg från institutionen för Nordiska språk berättade om by- och ortnamn i Funbo.

Lördag den 16 maj tog vi, ett 30-tal medlemmar, Lennakatten till Länna bruk. Vid ett uppehåll i Marielund berättade Lennart Heljefors för oss om den smalspåriga järnvägen och tågtrafiken. Efter en fikastund där fortsatte färden till Länna där Alexander Hellqvist talade om Länna bruk och dess betydelse under perioden som filial till Vattholma järnbruk.

Nationaldagen firades sedan vanligt med välkomsttal av Dan-Erik Oldeberg, svensk lösen med Carl-Edvard Åberg och musikunderhållning av Funbo-borna Daniel och Marcella Holm. Dagen avslutades med konsert i kyrkan med Viba femba – ett arrangemang av Funbo församling med stöd av Göran Atmers fond för kul-

turell verksamhet i Funbo. Ett 80-tal personer deltog i dagens firande.

Höstvandringen den 5 september startade med en kyrkogårdsvandring där Tomas Anderman berättade om där vilande kända och okända personer och efter ett besök i klockstapeln stärkte vi oss med grillad varmkorv och kaffe innan Solveig Oldeberg tog oss med på en anorlunda kyrkguidning, bland annat upp på kyrkvalven. Cirka 50 personer deltog.

Vid årets sista tillställning, berättarkvällen den 12 november, berättade Gösta Brundin under temat Funbo i kris.

Åke Granberg, sekreterare

Sparrsätra-Breds Hembygdsförening

I anslutning till årsmötet berättade Sven Sandblom om arrangemangen och firandet av 800-årsjubileet av striden vid Gestilren i Gästre, Frösthults socken.

Representanter för föreningen har deltagit i hembygdsförbundets vinterting och ordförandekonferens samt vid några av Föreningsrådets sammanträden, även informationsträffen i Heby om datorisering.

Torgestagården har varit uthyrd vid fyra tillfällen och bland egna aktiviteter kan den välbesökta "grötfesten" då hiskeliga historier berättades, nämnas. I maj

Intill hembygdsgården ligger denna timrade loftbod, flyttad från Björksta.

träffades många medlemmar till årets städdag då gården städades utvändigt och invändigt, med trivselkväll som avslutning. En informationskväll med temat "Hus med historia" resulterade i en bidragsansökan avseende omläggning av husets tak.

Höstens sista evenemang var "visafest" med Enavis AB som underhöll medlemmarna med sång och lustigheter till allas förtjusning.

Styrelsen har under året haft tre sammanträden.

Lars Karlström, ordförande

Storvreta Kultur- och Hembygdsförening

Runstenarna

Inom föreningens område finns det 9 runstenar. Flera av dessa har varit dåligt underhållna och föreningen har därför vänt sig till Runverket för att få runstenarna rengjorda, runorna ifyllda och försedda med skyltar. Arbetet har pågått ett par år. Runstensvärdar är också utsedda.

Medlemsdag

Torgunn Snaedal från Riksantikvarie-ämbetet och Runverket berättade om sitt arbete med traktens runstenar och andra fornminnen på ett mycket trevligt och bra sätt.

Programverksamheten

Programverksamheten har huvudsakligen arrangerats på Storvretabiblioteket enligt följande:

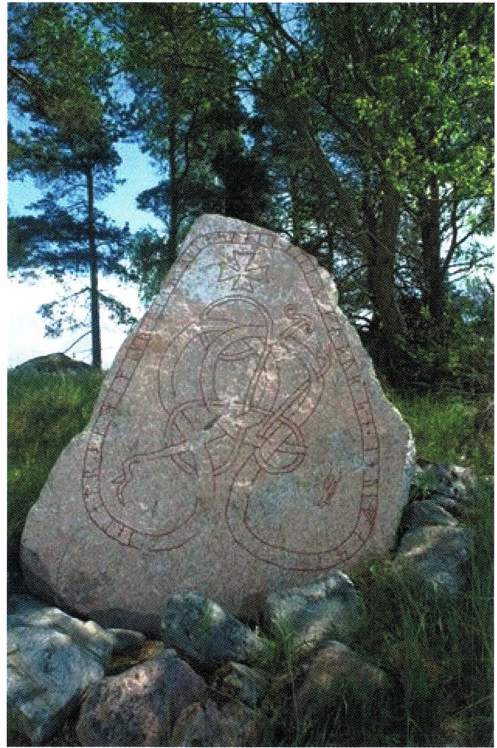
Textilkonstnär Ulla Fichtelius: Draum - kvedet en utställning av textila bilder inspirerade av ett norskt kväde från 1300-talet.

Författare Per Wästberg berättade om sin nya bok Anders Sparrmans resa.

Laleh Maghonaki: Hej Köttfärs! Varför språket är nyckeln till en ny kultur.

Årsmötet: Ordförande Ingvar Johansson visade bilder och berättade om sina resor i Kina.

Vårsalongen: Utställning med verk av traktens konstnärer och hantverkare.

En av nio runstenar inom föreningens verksamhetsområde som rengjorts, målats och försetts med informationsskylt.

Linnékvintetten tog med oss in i operans och musikernas värld måndagen den 20 april.

Barbro Råsbrant berättade om produktionen, konstnärerna och visade föremål från Uppsala Ekeby.

Ola Larsmo berättade om sin senaste bok "Jag vill inte tjäna – om Uppsala i slutet av 1800-talet".

Byvandring under ledning av Alf G Lindström söndagen den 11 oktober.

Författare Erik Eriksson berättade om sin släktkrönika Kärlek och Krig – som utspelar sig Grisslehamnstrakten.

Hans Alsén berättade med utgångspunkt från sina memoarer.

Antalet betalande medlemmar har under 2009 varit 135 stycken.

Ingvar Johansson, ordförande

Sydvästra Upplands kulturhistoriska förening

101 år och i god form! Sydvästra Upplands kulturhistoriska förening går vidare! Med ny ordförande, Ivar Sandhill, och välbesökta program på Enköpings Museum.

Mycket har kretsat kring arkeologi. Byggandet av motorvägen E 18 gav en naturlig utgångspunkt. Leif Karleby från Riksantikvarieämbetet redovisade resultat från utgrävningarna i Nibble i Tillinge som han menade vara så viktiga att de kan ändra vår bild av äldre tid. Många lyssnade också imponerade på Ingegerd Troedsson som i en mäktig exposé sammanfattade enköpingsortens historia. Ett annat sätt att se på lokalhistoria hade Bengt Österdahl som visade gamla vykort från stan, välkända vyer som väckte minnen.

Albertus Pictor har lämnat efter sig

många verk i trakten. På föreningens årsmöte visade Linda Karlsberg museets fina jubileumsutställning och vi mötte också hans verk i Täby kyrka, samtidigt som vi gjorde en mycket givande rundtur i Runriket.

En annan resa bjöd docent Torbjörn Fulton på när han berättade om livet i de norduppländska brukssamhällena.

Som vanligt bjöd föreningen in till första advent på museet med glögg och ett äkta julbord förfärdigat efter en beskrivning från mitten av artonhundratalet. Julbordet fick denna gång stå en vecka för att skolklasser skulle kunna komma och se hur man firade jul för mer än 150 år sedan.

Våra arrangemang samlade under året minst 400 personer och, som sagt, vi ser framåt!

Birgitta Dolfie

Söderfors Hembygdsförening

Att föreningen under år 2009 hunnit bli 60 år har gått som en röd tråd i olika sammanhang. Bland annat märktes det i den almanacka som föreningen ger ut varje år, men också genom annan information som lämnats ut till medlemmarna.

Själva firandet skedde lördagen den 10 oktober med en jubileumsfest i Brukskolans lokaler. Förutom mat och dryck

presenterades de gångna åren med en genomgång av en jubileumsskrift. De 80-talet gästerna underhölls av en lokal sånggrupp.

Ett jubileum har den fördelen att man stannar upp och summerar vad föreningen uträttat sedan starten men framförallt är det ett avstamp inför kommande verksamhet.

Av praktisk karaktär har ett betydelsefullt arbete gjorts under året genom att bygga en handikapptoalett i Hembygdsgården. Inte minst genom det ökande antalet besöksgrupper vi tar emot har kravet stigit att ordna denna typ av toalett.

Att utföra denna förändring i vår byggnadsminnesförklarade smedstuga krävde noggrann planering, där både Länsstyrelsen och Upplandsmuseet skulle "säga sitt". Allt avlöpte väl och med anslag från Länsstyrelsen kunde detta projekt genomföras till allas belåtenhet.

Den livaktiga föreningen arbetar nu vidare mot nästa milstolpe.

Gunnar Thollander, ordförande

Söderöns Hembygdsvärdshuset

Årsmöte hölls den 22 mars i Söderögården.

Den stora händelsen för föreningen under verksamhetsåret var genomförandet av Söderödagen med direktsändning i radion av Melodikrysset. Cirka 70 frivilliga personer ställde upp och hjälpte

Radio-programmet Melodikrysset direktsändes från Söderön vid Söderödagen. På bilden programledaren Anders Eldeman och Lage Löwén.

till och det stora evenemanget löpte smärtfritt, trots värmen och vi kunde glädjas åt ett stort antal besökare.

För övrigt ordnades nationaldagsfirande med professor em. Lennart Bäck som högtidstalare och musik av blåsorkestern Al Fine.

Gökotta, svamputflykt och julfest ingick också bland aktiviteterna under året.

För övrigt jobbar vi vidare med att samla in bilder från ett svunnet Söderön och dokumenterar namn på gamla åkrar, ängar och så vidare.

Medlemsantalet uppgick till 264 betalande vid årets slut och styrelsen har genomfört nio protokollförda möten.

Viveka Westman

Teda Hembygdsförening

Vi är en ung förening – bildad 1996 – och verksam i en liten socken. En stor del av medlemmarna har sina rötter i Teda men är bosatta på andra orter. Vi har inte någon egen lokal eller föremålssamling utan har Teda församlingshem som hemvist. Vår verksamhet är därför främst inriktad mot program för att stärka samhörigheten mellan medlemmarna och fördjupa kunskapen om bygden. Samverkan med kyrkan som lokalvärd och grannföreningarna i Svinnegarn och Tillinge är betydelsefullt för oss.

Ett särskilt minnesvärt program var en konsert med "Rock-Olga", Birgit Magnusson, med vänner en julikväll. Den blev möjlig genom hennes släkt- och vänskap med vår medlem Ivar Karlsson. Hennes bortgång för en tid sedan ger minnet av denna kväll ett vemodigt skimmer.

En byvandring i Vela tillsammans med Tillinge hembygdsförening gav tillfälle att fördjupa kunskapen om flera kända personer som verkat i denna by. Särskilt "socialistprästen" pastor Spaak, vars minne också hedras med en park i Enköping, och den mer lokala profilen August Karlsson, känd som bygdekrönikör.

Bussresa till Leksand, gökotta vid Hjälstaviken, matgille, julfest, kåseri om helgtraditioner samt flera sång- och musikprogram har fyllt vår programtablå för varje månad i övrigt.

Hembygdsboken Från Fredriksdal till Fröberga blev färdig 2008 och blev nästan slutsåld under 2009. Återstående exemplar skall främst reserveras som minnes- och välkomstgåvor kommande år.

Föreningen har 179 medlemmar vid utgången av år 2009, vilket är en ökning under året med 9 personer.

Bertil Larsson

Tegelsmora Hembygdsförening

Verksamheten under året har följt det ordinarie programmet och föreningen har med glädje kunnat registrera 19 nya medlemmar.

Årets resa gick till Iggesund och "Iggesundsrevyn" där besökarna från Tegelsmora bjöds på en trevlig underhållning.

Hembygdsföreningen var i år arrangör för Upplands fornminnesförening och hembygdsförbunds årsmöte den 19 april. Årsmötet inleddes i Tegelsmora Nya Församlingshem där ordförande K.G. Marklund hälsade deltagarna välkomna. Göte Herlovson gav en kort information om Hembygdsföreningen och kyrkoherde Erland Söderström informerade om Tegelsmora kyrka samt det nya Församlingshemmet.

Deltagarna förflyttade sig sedan till Tobo och årsmötet hölls i Sahlströmsinstitutet.

Hembygdsföreningen firade sitt 80-års jubileum i samband med Tegelsmoradagen.

Högtidstalet hölls av landsantikvarie Håkan Liby. Med anledning av 80-årsjubileet arrangerade föreningen ett jubileumslotteri med 500 lotter som blev slutsålda på kort tid.

Tegelsmoraveckan, ett samarbete mellan Hembygdsföreningen och Tegelsmora församling, bjöd även i år på underhållning av hög klass med tre konserter i kyrkan och på söndagen en avslutande musikgudstjänst.

En något annorlunda arrangemang genomfördes av Hembygdsföreningen på onsdagen under Tegelsmoraveckan då Clary Jansson på Sahlströmsinstitutet berättade och visade bilder från sin TV-serie "I morfars farfars fars fotspår". Deltagarna fick också en guidad tur i Tobo med Tord Sjelin som guide. Den del från TV serien som Clary Jansson berättade om anknöt till Tobo bruk.

Tillbyggnaden av Hembygdsgården i form av toalett, arkivutrymme samt handikappanpassad ingång har slutförts.

Uppföljningen av 2008 års soldattorpsinventering sker i form av ett samarbetsprojekt mellan Upplandsmuseet, Örbymhus skola och Hembygdsföreningen. Vid "kick-offen" i augusti deltog all personal från skolan samt representanter för museet och hembygdsföreningen. Skolan kommer att basera viss undervisning i textil- och träslöjd på de besök av torp

och lämningar som gjordes i samband med kick-offen.

Styrelsen anser att 2009 har varit ett bra år för Tegelsmora Hembygdsförening och uppskattar det engagemang som medlemmar och övriga visat.

Carl Åke Wahlin, sekreterare

Tensta Hembygdsförening

Föreningens styrelse har under året haft åtta protokollförda sammanträden. Årsmötet hölls den 14 mars i Bygdegården i Tensta. Ordförande Mona Eriksson kunde hälsa cirka 40 medlemmar välkomna till detta 89:e årsmöte. Efter förhandlingarna berättade Carl-Pether Wirsén om sitt arbete på Röda Korset. Han är verksamhetschef för Röda Korsets behandlingsscenter för krigsskadade och torterade i Uppsala och Hedemora. Centret vänder sig till alla flyktingar/asylsökande. Ungdomar mellan 16–20 år prioriteras.

Vårt arbetsår inleddes med valborgsmässofirande i Mårdbacken, Vansta. Mona Eriksson höll vårtalet och cirka 200 personer kom för att hälsa våren.

14–15 maj anordnade hembygdsföreningen "gammeldags" skoldagar för elever i årskurs 4, från Skyttorp och Vattholma skolor. Eleverna fick pröva på hur det var att gå i skolan förr i tiden i det klassrum som inretts i bygdegården med saker från vårt skolmuseum. De fick även

besöka kyrkan, klockstapeln och vårt hembygdsmuseum. Som avslutning bjöds allmänheten in till ett "öppet Hus" där man fick komma och uppleva gamla skolminnen.

Midsommarfirandet ordnades som vanligt i Klockstapelsbacken och trots hotat regn var det stor uppslutning.

Kyrkogårdsvandringen 28 juni under ledning av Alf G. Lindström och Sven Olof Mattsson samlade också många deltagare. Kvällen avslutades med samkväm i Sockenstugan.

Tensta-dagen firades andra söndagen i augusti. Dagen inleddes med visning av kyrkan samt efterföljande gudstjänst. Alf G. Lindström invigningstalade. Familjeunderhållningen bestod av bland annat olika dansuppvisningar med Tensta folkdanslag men även hula hula och bugguppvisning. Stå upp komiker Lasse Nilssen uppträdde liksom trollkarlen Jakob Trowald. Släktforskarföreningen från Björklinge informerade om sin verksamhet. Som vanligt gavs möjlighet att gå naturstig samt att köpa sig något mättande och gott. Traktens hantverkare hade försäljning av sina produkter. Dagen avslutades traditionsenligt med fackeldans utförd av Tensta folkdanslag samt att Torsten Andersson blåste i näverlur från klockstapeln.

Höstutflykten detta år gick till Vendel och det nya Besökscentrat där. Mats G. Larsson guidade runt.

När hösten kommit och äpplena mog-

nat anordnades äppelmustning. Husmoderföreningens gamla mustapparat kom till heders igen och man kunde få musta sina äpplen hemma hos Pär Wilhelmsson.

Kerstin Johansson, sekreterare

Torstuna hembygdsförening

Årsmötet besöktes av "Kravatterna" från Heby som underhöll med sång och musik.

En solig och blåsig vårmorgon inleddes årets sommarprogram med gökotta vid Långtora Flygfält under ledning av Ulf Broberg.

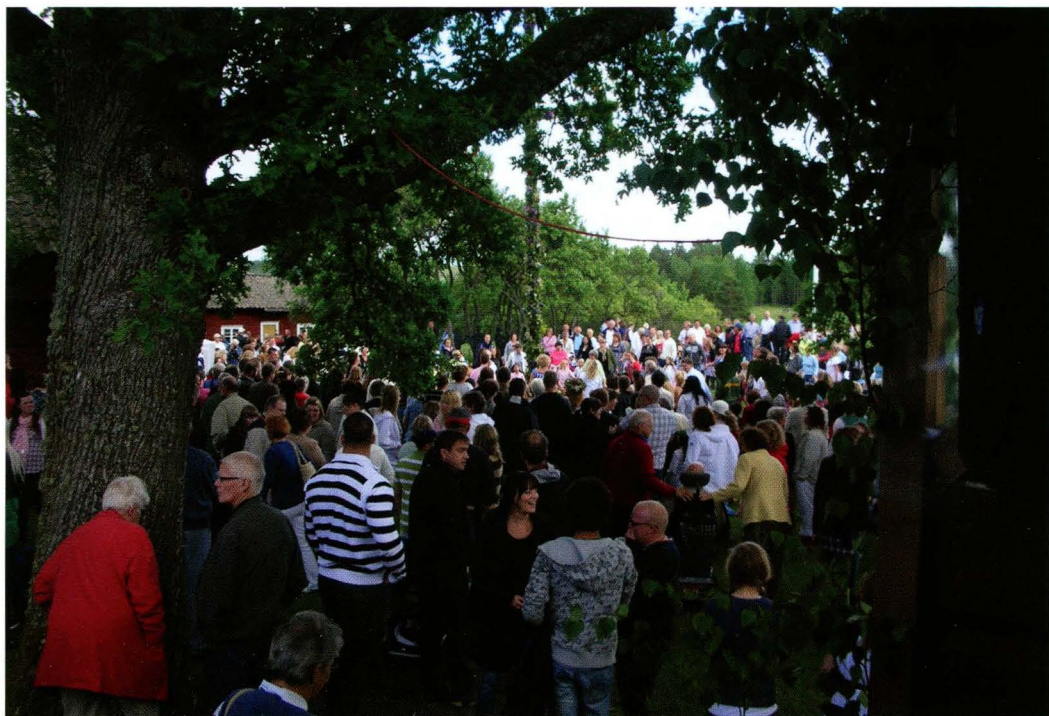
En byvandring i Almossen med kunig och intressant guidning av Gunvor Jansson var nästa punkt på programmet. Hon stod också för underhållning med sång och cittraspel.

Nationaldagen firades med Öppet Hus på Härled med flagghissning, tal, allsång och kaffeservering. Därefter kunde besökarna få visning av samlingarna.

Midsommarfesten på Härled var som vanligt välbesökt. Festen arrangerades detta år av byarna Torstunaby och Korsbacken.

Två friluftsgudstjänster hölls på Härled i juni.

Första söndagen i juli serverades traditionsenligt lunch med sill och potatis på Härled.

Midsommarfest på Härledgården.

Den 1 augusti var det Trivselkväll med helstekt gris på Härled, ett samarrangemang med Bygdegårdsföreningen och LRF.

Årets utflykt gick till Sala Silvergruva. Lunch intogs vid Måns Ols.

På Upplandsledens Dag företogs en vandring runt Tenasjön.

Den sista punkten på årets sommarprogram var en höstfest för alla som ställt upp med ideellt arbete på Härled.

Katarina Wall, sekreterare

Tvärnö Hembygdsförening

Tvärnö Hembygdsförening hade under året 114 medlemmar, uppdelat på 77 familjer och 37 enskilda.

Verksamhetsåret inleddes med årsmötet den 23 maj. Efter sedvanliga förhandlingar höll Åke Axell föredrag om ortnamn i skärgården och dess ursprung.

En guidad orkidévandring genomfördes i juni vid sjön Vällen för att se på guckuskor och andra sällsynta växter.

På midsommardagen anordnades

dans kring stången, lekar, lotterier och trevlig samvaro i det vackra vädret. För att glädja barnen hade en trollkarl anlitas. Cirka 140 personer deltog.

Hembygdsföreningen deltog i Tvärnödagen med försäljning av fika och lotter. Tvärnödagen arrangeras av Mellangården i samarbete med Upplandsstiftelsen.

Temat var MAT. Östhammars Natur- och teknikskola, en hovslagare och Allmogebåtar visade sina aktiviteter. Peterslunds Hästskjuts körde rundturer och kvarnen på Norrgården visades.

Hembygdsföreningen arrangerar årligen en båtutflykt och den här gången gick färden till Grisslehamn där författaren Erik Eriksson tog emot och guidade.

Vårt verksamhetsår avslutades i augusti med friluftsgudstjänst i Tvärnö skola.

Sekreteraren

Vaksala hembygdsförening

Vaksala Hembygdsförening höll sitt årsmöte den 28 mars i Vaksala församlingshem. Vid mötet valdes Anna-Gretha Eriksson till ny ordförande efter Lennart Hulth som varit ordförande under många år men som nu avböjde omval. Efter stadgeenliga årsmötesförhandlingar höll Gunilla Lindberg ett mycket uppskattat kåseri om sin uppväxt och minnen

av många kända Uppsala-profiler under rubriken "I mina domkyrkokvarter".

Föreningens vårutflykt gick denna gång till Lagundabygden lördagen den 16 maj. Vi bjöds på intressanta guidningar och blev mycket väl omhändertagna i Nysätra skolmuseum, i Kappen i Örsundsbro och på Kvekgården. Vi besökte också Alsta Café och Trädgård.

Hembygdsdagen firades den 14 juni i Salabackekyrkans församlingssal bland annat med underhållning av Gåsanders spelmanslag. Den 17 oktober samlades ett stort antal medlemmar på Odinsborg för den sedvanliga höstfesten som denna gång också var föreningens 30-årsjubileum. Lennart Hulth inledde med en historik över de trettio år som gått sedan föreningen bildades. Han avtackades för sina många år som föreningens ordförande av Anna-Gretha Eriksson, som överlämnade Hembygdsrörelsens förtjänsttecken, hedersnål med lagerkrans samt diplom. Spelmän med Olle Wennberg i spetsen stod för uppskattad underhållning och arkeolog John Ljungkvist höll ett intressant föredrag om forskningen om och hur Gamla Uppsala växt fram som centrum under järnåldern och utvecklats till Sveriges första ärkebiskopsäte.

Vid höstfesten presenterades också resultatet av det arbete som elever vid GUC utfört på föreningens uppdrag med att göra personporträtt över sju konstnärer som är aktiva i Vaksala. Uppdraget var ett

led i det arbete som föreningen bedriver med att på olika sätt dokumentera nutiden i Vaksala. Till detta arbete fick vi bidrag ur Oscar och Inez Ehns minnesfond. Tack vare en kunnig och aktiv grupp medlemmar kan föreningen underhålla den gamla skolan, kallad Lilla skolan, som används för styrelsemöten och av arbetsgrupper och visas för bland annat skolklasser. En arbetsgrupp arbetar med släkt- och hembygdsforskning och använde bland annat föreningens fotosamling som underlag för dokumentation av livet i Vaksala i äldre tider. Föreningen deltar också aktivt i arbetsgruppen Långhundraleden som tar fram information om hur leden från Trälhavet till Gamla Uppsala kan ha sett ut.

Vaksala Hembygdsförening hade vid årsskiftet 274 betalande medlemmar.

Sekreteraren

Viksta hembygdsförening och Viksta Traktormuseum

Årets aktiviteter började med allsångscafé den 14 februari, under ledning av Leif Alpsjö, Örjan Englund, Gunnel Viking och Eva Lindström. De tog oss med i både kända och okända sånger. Cirka 40 besökare sjöng av hjärtans lust och njöt av kaffe med dopp.

Årsmöte hölls den 8 mars i bygdegården. Efter årsmötesförhandlingar och

kaffe med semla, berättade Emelie Geijstedt och visade bilder från sin praktikresa på en fårgård i England.

Vid Kyrkstigsvandringen den 7 juni åkte deltagarna traktor och vagn från Mesattebo till "Hakens stuga" i Ålby. De vandrade sedan genom skogen den "Gamla kyrkstigen" till Mesattebos nyodling, där det hölls gudstjänst i det fria. Därefter avnjöts kyrkkaffe.

Vikstadagen den 26 juli var som vanligt välbesökt av både spelmän och åhörare. Traditionsenligt hölls gudstjänst i kyrkan med spelmansmusik och sång av Eva Tjörnebo, vår präst Björn Nilsson ledde gudstjänsten. Därefter följde spelmansuppvaktning vid Viksta-Lasse-stenen och kyrkkaffe på Tunet. Bosse Larsson var spelledare. Jörn Johansson visade och berättade om kyrkan.

Cykeltur, "Risby runt" gick av stapeln den 13 september med start vid bygdegården. Färden gick till Åbyggeby, där Ingvar Eriksson berättade om soldattorp som funnits där. Cykelturen gick vidare mot Uvlungegruvor, vilket innebar att man fick gå till fots en lång sträcka. Gruvorna ligger i skogen, där bland annat "Hin Håles långfarstu" finns att beskåda. Vidare cyklade sällskapet till linbastun som ligger en bit bortom Östergården, där avnjöts det medhavda kaffet.

Tacksägelsedagen den 11 oktober hölls en musikgudstjänst och Leif Alpsjö medverkade med ett musikprogram. Hembygdsföreningen bjöd på kaffe. Kyrkan

hade smyckats med alster från årets skörd av Ulla Dahl.

Berättarcafé arrangerades den 25 oktober. Gäst var Hans Thorzelius, som berättade och visade film om sin tid som kartläsare till rallyföraren Björn Waldegård. De tog tillsammans flera världsmästartitlar.

Fattigtugan har fått en upprustning i köket av frivillig arbetskraft.

Stiftelsen Fonden till Viksta-Lasses minne

Den traditionella festen i Viksta bygdegård, "Tjugondaknut med spelmän", arrangerades som vanligt av Stiftelsen Fonden till Viksta-Lasses minne. Årets spelmansfest besöktes av ett 50-tal betalande personer, som underhölls av cirka 60 spelmän.

Sista söndagen i juli anordnas traditionsenligt Viksta hembygdsdag med spelmän.

På Vikstadagen delas ett stipendium ut till en person som för den folkmusikaliska traditionen efter Viksta-Lasse vidare. Årets stipendiat var Håkan Larsson, som erhöll 10 000 kr, med motivering att han "hängivet för den uppländska traditionen vidare med sitt unika och rytmiska spel på munspel samt nyckelharpa och fiol".

Viksta traktormuseum

Museet har under året besökts av stort antal personer, främst under marknadsdagen samt traktordagen. Även grupper

av olika storlek har besökt oss. Museet har i år haft öppet under helgerna, från juli till augusti, i övrigt efter överenskommelse. Cirka 4-8 personer träffas i stort sett alla tisdagar under året för att sköta och underhålla museets samlingar samt att renovera "nya" objekt. Museets samlingar omfattar 129 traktorer, varav cirka hälften är körbara.

Viksta Veteranmarknad samarrangerades med Automobilhistoriska klubben (AHK) i Uppsala.

Vid Traktordagen, lördag efter midsommar, demonstrationskördes ett stort antal maskiner och traktorer. AHK visade upp gammelbilar, släktforskarna medverkade och malning på handdriven kvarn och smide demonstrerades. Även i år bjöds det på tornerspel med hästar och riddare.

Viksta traktormuseum deltog även i år vid Disagårdens Traktordag den 30 augusti och visade upp Munktell 25, Grålen samt diverse stationära motorer.

Friluftsgudstjänst hölls på traktormuseet den 16 augusti, 35 personer besökte oss denna dag.

Styrelsen

Villberga hembygdsförening

Föreningens årsmöte hölls i Hembygdsgården den 5 mars och besöktes av 23 medlemmar. Månadsmöten har hållits

januari, mars, april, maj, september, oktober, november och december.

Den 26 april hade vi besök från Reeses handelsträdgård. Då fick vi goda råd om blomsterodling- och skötsel. Vi kunde även inhandla vårblommor av många sorter.

Nationaldagen firades i vanlig ordning den 6 juni på Skogsvallen i Grillby. Högtidstalare var byggnadsnämndens ordförande Roger Andersson.

Traditionsenligt firande på midsommarafton den 19 juni med dans kring midsommarstången och medverkan av Grillby folkdansgille.

Feriluftsgudstjänst hölls på Hembygdsgården den 5 juli. Gudstjänstbesökarna bjöds på kaffe enligt traditionen.

Vår sommarresa detta år gick till Roslagen den 13 juli. Vi besökte Albert Engströmsmuseet i Grisslehamn samt Singö hembygdsförening.

Den 24 juli anordnades en trivselkväll på Hembygdsgården. Då serverades stekt sill och kokt potatis, kaffe med bullar och kakor. På programmet stod även musik och allsång.

En dag i veckan under vinterhalvåret jobbar en grupp i Enabygdsarkivet med tidningsurklipp, uppdateringar och registreringar.

Bengt Karlsson, ordförande

Vid firandet av hängbron talade Britt-Marie Strand för byborna, Kenneth Lundström för försvaret och kyrkoherde Runar Höglund för kyrkans räkning. Initiativtagare till brobygget var kyrkoherde Frans Tivell.

Älvkarleby Hembygdsförening

I januari var föreningen medarrangör, när gruppen Frispel genomförde en konsert i Älvkarleby kyrka. Föreningen ansvarade för biljettförsäljning, samt försäljning av kaffe med bröd i pausen.

Största delen av verksamheten tilldrog sig under våren och sommaren. I maj borstades och målades Sörmyrgården, föreningens lokal. Rams och kronor till majstången tillverkades.

Nationaldagen firades på festplatsen. Kommunens körer sjöng, kulturpriser delades ut. Vid Fallens dag den 15 juni deltog föreningen med försäljning av kaffe och våfflor.

Midsommarafton firades med maj-

stångsresning på festplatsen samt musikunderhållning, dans kring majstången och kaffeservering.

På Gammeldårdens loge visades utställningen "Vart tog alla gamla handelsbodan vägen?". Utställningen visade ett axplock av gamla och nya foton av affärshus från Älvkarleby kommun. I samband med utställningen serverades kaffe och våfflor under fem söndagar i juli.

Sommarens aktiviteter avslutades med Byss-Callesstämman, som firas den tredje söndagen i augusti, till minne av nyckelharpospelaren Carl Ersson Bössa, kallad Byss-Calle.

Föreningen deltog även vid ett mycket uppskattat firande av hängbron 85 år den 6 september. Hängbron går över Dalälven mellan Överboda och Skutskär. Britt-Marie Strand högtidstalade och brassextetten Pontonjärerna spelade. Under året har en höst och vårstämman hållits samt 11 styrelsemöten.

Kerstin Larsson, sekreterare

Östervåla Hembygdsförening

På dagordningarna för styrelsemötena i Östervåla Hembygdsförening finns alltid texten "På fädrens arv ska framtid byggas", för att påminna oss om att det som är aktuellt och "hett" för oss nu, kommer att bli historia i framtiden. Det är viktigt vad och hur vi gör nu, för det kan påver-

ka framtiden. Med detta för ögonen har de aktiva i Östervåla Hembygdsförening jobbat vidare under 2009.

Extra stolta blev vi när vi under Vintertinget i februari fick motta "Disa Gilles pris" för, som motiveringen löd, "förebildlig insats inom Uppländsk hembygdsvård". Nu är det bara att fortsätta värvet...

För att inte bli hemmablinda besökte Östervåla hembygdsförening Lövstabruk och tog del av brukets kultur och sevärdheter. Det skiljer inte så många mil i östvästlig riktning mellan Östervåla och Lövstabruk men det skiljer mycket på andra sätt. Det blev en mycket givande och minnesrik dag tack vara hembygdsvännerna i Lövsta.

Trots att Mårtsbogården har ett 20-tal byggnader invigde vi ytterligare ett hus under Larmäss detta år. Det är en ängslad från Hummelmyran som skänkts till föreningen av Erik Karlsson i Berg. Ängsladan kallas nu "Frickeboden" efter vår trogna medlem Lars Fricking som funnits med i Östervåla Hembygdsförenings styrelse under mer än 40 år och han var även drivande i flytten och uppsättandet av denna ängslada.

Under 2009 besöktes föreningen och Mårtsbogården av cirka 5000 personer och antalet medlemmar steg till 391.

Mattias Landén, ordförande